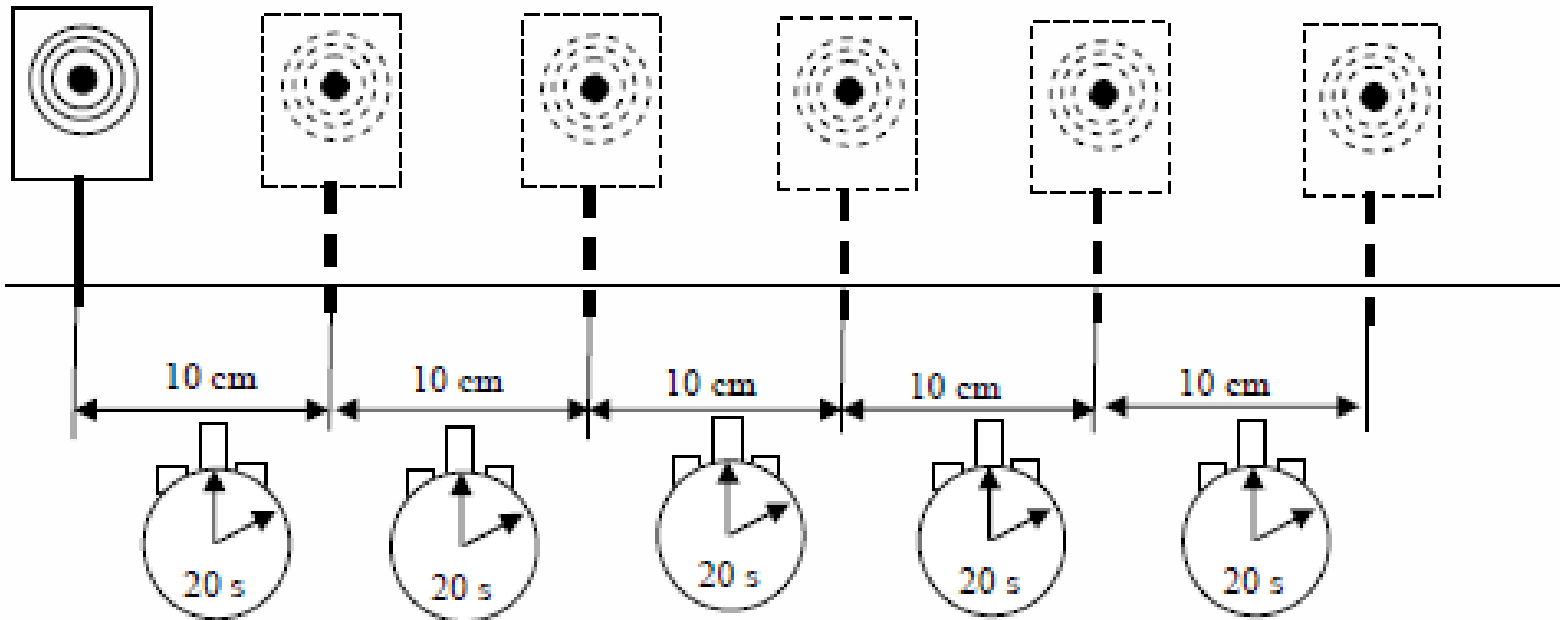

FYZIKA 2.B

7. hodina

Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb

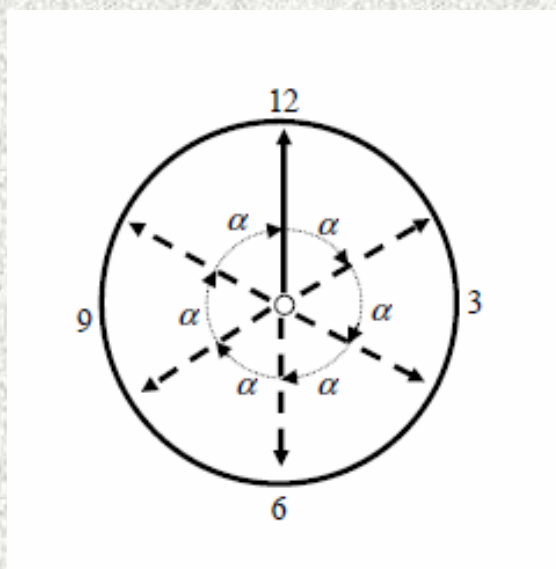
Pohyblivý terč na střelnici se pohybuje tak, že pokaždé za stejný čas urazí stejnou dráhu.

Pohybuje-li se těleso tak, že vždy za stejnou dobu urazí stejnou dráhu, koná rovnoměrný pohyb.

Při takovém druhu pohybu těleso nezrychluje ani nezpomaluje.

Také při rotačním (otáčivém) pohybu lze říct, že se těleso otáčí rovnoměrným pohybem a to tehdy, **když se vždy za stejnou dobu otočí o stejně veliký úhel**. Velmi zajímavým příkladem tohoto pohybu bude otáčení minutové ručičky hodin. Všimněme si totiž, že se např. každých 10 minut otočí o úhel 60° .

Rychlost rovnoměrného pohybu

Pokud slyšíme, že jeden automobil se pohyboval rovnoměrným pohybem tak, že urazil dráhu 120 kilometrů za 2 hodiny a jiný dráhu 50 kilometrů za půl hodiny, může divák u silnice rozhodnout (je-li to vůbec možné), který z automobilů se pohyboval rychleji. Ve fyzice se ale nelze spoléhat na dojem diváka u tratě, chceme mít přesný výpočet. Jak rychlost obou automobilů porovnat ?

Pokusíme se vypočítat, kolik by který z automobilů urazil za stejný čas, např. jednu hodinu.

První automobil : $120 : 2 = 60$ kilometrů za jednu hodinu.

Druhý automobil : $50 : 0,5 = 100$ kilometrů za jednu hodinu.

Fyzikální veličina, kdy dráhu dělíme časem se nazývá rychlost, značíme v .

Rozšířenou jednotkou rychlosti mezi lidmi je km / h .

Ve fyzice obvykle vycházíme ze základních jednotek a tedy metr za sekundu – m/s .

Už bylo řečeno, že používanější jednotkou (a také snadno představitelnou) je pro rychlost km / h. Jak tedy vzájemně převádět ?

$$1 \frac{m}{s} = 0,001 \frac{km}{s} = 0,001 \cdot 60 \frac{km}{min} = 0,001 \cdot 60 \cdot 60 \frac{km}{h}$$

Tedy platí :

$$1 \frac{m}{s} = 3,6 \frac{km}{h}$$